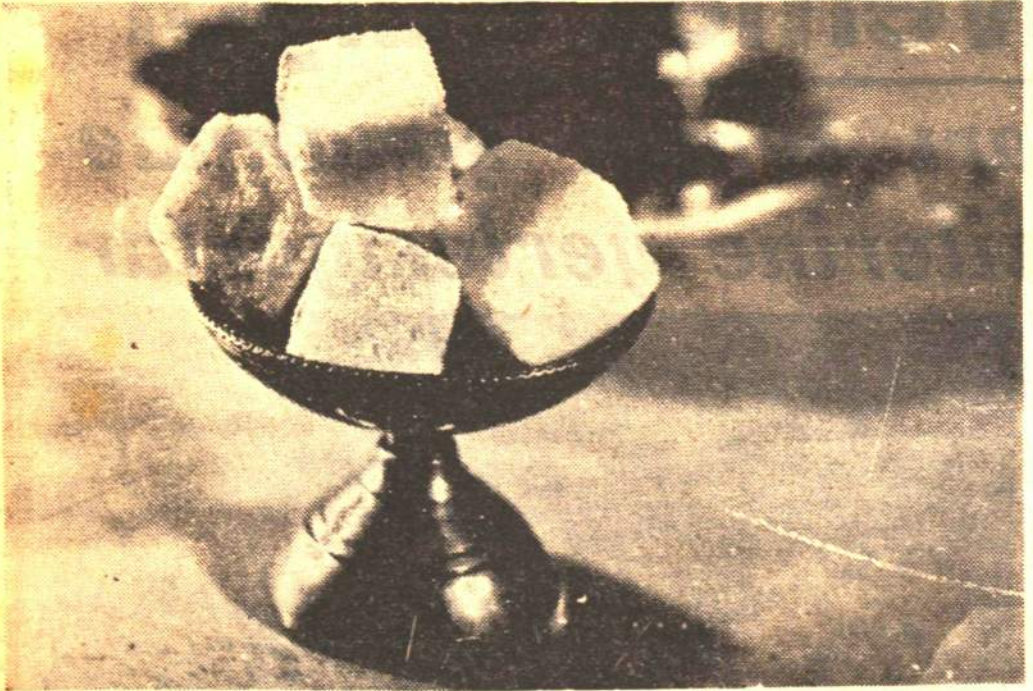

Şehrin içinden

Şeker buhranı değil, şeker ihtikârı ihdas edildi

Halk arasında çıkarılan gülüne şayialar

«Haberiniz yok mu? Şeker ortadan kalkıyormuş, satışları kesin diye Ankaradan emir gelmiş!»

Geçen cumartesi günü, öğleden sonra, ortada hiç sebep yokken, piyasada bir şeker sıkıntısı başgösterdi. Bir çok vatan - daşlar, aradıkları yerlerde, istedikleri kadar şeker bulamadılar. Bu yüzden mahalle bakkallarile müşteriler arasında bazı hafif şeker kırkılıkları oldu.

Sinsi bir dedikodu, çenesi düşük sokak sürüklerinin ağzile çarşı pazarı birbirine katıyordu:

— Haberiniz yok mu? Şeker ortadan kalkıyormuş.. «Satışları kesin!» diye Ankaradan emir gelmiş..

Ve asıl garibi, bir çok akıllı başında adamlar da bu rivayetlere inanıyor, harıl harıl şeker tedarikine koşuyorlardı.

Şeker hastası olan bir arkadaşım, dün bir aralık bana telâşlı telâşlı sordu:

— Şeker bulunmıyacakmış, diyorlar, doğru mu?

Güldüm:

— Varsın bulunmasın. Sen, şekerini bizzat imal eden bir adamsın!

Ciddiyetle başını salladı:

— Evet ama, şeker hastası olmak başka, şekerin hastası olmak gene başka..

Malûm va, biz geçen Umumi Harbde onun deni divanesi olanlar arasında idik!.

Kendisini temin ettim:

— Merak etme dostum, dedim, dört şeker fabrikamız gürül gürül işlediği müddetçe, şeker buhranı değil, şeker darlığı bile olmaz. Hem göreceksin, şeker pek y kında tekrar bollanacaktır!

Nitekim arası çok geçmeden dediğim çıktı. Şimdi haber alıyoruz ki, hükûmet, bir takım haklı sebeblere istinaden vatan - daşların her endişeden üstün olan yüksek menfaatlerini himaye etmek zaruretile şekerin kilosuna on kuruş zammetmek mecburiyetinde kalmıştır.

Şeker, bugün yeniden bolllaşıyor demektir. Toptancı ve perakendeci istediği kadar şeker satın alabilecektir.

Halbuki çıkarılan rivayetler, hiç de bu merkezde değildi. Şekerin pahalılaşacağı değil, ortadan kaldırılacağı iddia edili - yordu. Herkesi telâşa düşüren de asıl bu oldu.

Dün bir aralık şeker şirketine uğramış - tım. Misafir kabul salonu hıncahınc dolu idi. Bal kâsesine arılar da ancak böyle üşüşürlerdi.

— Ne bekliyorlar? diye sordum.

Şeker şirketi erkânından bir zat:

— Vallahi, dedi, içlerinden çoğunu biz de bugün ilk defa görüyoruz... Şeker almağa gelmiş olacaklar!.

Güldüm:

— Ne olur ne olmaz, elimizde şeker bulunsun mülâhazasile bir takım yeni tüccarlar mı türeyecek?.. dersiniz.

Muhatabım:

— Şimdilik, dedi, biz de sizden fazla birşey bilmiyoruz. Yalnız anlamadığımız cihet şudur: Cumartesi günü satışlara nihayet verdiğimiz saatte toptancı ve perakendecilerde, şehrin muhakkak ki on beş günlük ihtiyacını karşılayacak kadar şeker vardı. Halk, bu kadar şekerini yağma etse, dünden bu güne tüketemezdi!

Sonra, bazı gazeteler, pazar günü, hiç bir tarafta şeker bulunmadığını yazıyorlar. Hafta tatili kanunu mucibince pazar günleri, bütün bakkallar kapalıdır. Bakkalların kapalı olduğu bir günde şekerin tedarik edilemeyeceği de tabii görülmek lâzım gelmez mi?..

Hem efendim, bu telâşa ne lüzum vardı? İstanbulla, hiç bir taraftan şeker gelmeyecek olsa, mevcut stoklarımız şehri aylarca idare eder. Kaldı ki: Alpullu, Tural, Uşak ve Eskişehir fabrikaları, tam randımanla faaliyet halindedirler. Sekiz aydanberi bütün ihtiyacı, yerli fabrikalarımızın istihsalâtile karşılayıyoruz. Dört fabrikanın senelik istihsal miktarı 95 bin tondur. Bu miktar, umumî memleket ihtiyacının yüzde doksan altısını teşkil ediyor. Eldeki mevcudla, hatta haricden şeker getirtmeğe lüzum dahi kalmadan şeker ihtiyacını karşılayabileceğimizi umuyoruz. Halkımız, şuna emin olsun ki: Bizde geniş vaziyette olan gıda maddelerinden birincisi buğday ise, ikincisi de şekerdir!»

Bu izahatı aldıktan sonra, şimdi ben de

burada tatlı yiyip tatlı konuşmak isterim; bu süreksiz buhrana, biraz da bizim fuzuli ve yersiz telâşımız sebep oldu. Yarım kilo şekerle gününü gün edebilenler, üçer, beşer, hatta onar kilo şeker almağa kalkıştılar. Perakendeciler de halkta bu tehâ - lükü görünce, biraz evhama kapıldıkları, biraz da ihtikâr damarları tahrik edildiği için, şekerleri çuval çuval depolara taşıyıp ortadan kaldırdılar. Böylece, hiç yoktan bir şeker darlığı karşısında kaldık.

Umarız ki, bundan sonra, içinde bulunduğumuz günlerin nezaketini daha iyi idrak eder, şu veya bu vesile ile, bir takım dîbsiz kile boş ambar lâflara kapılarak, kendi kendimizi, farkına varmadan birer telâş ve panik unsuru haline getirmeyiz.

Şekere dair olan yazımı bitirirken, aklıma geldi:

— Bereket versin bizde şeker artık külâhla satılmıyor! diye düşündüm ve bundan şu neticeye vardım:

Cumhuriyet Türkiyeğinde, hiçbir ihtikâr şebekesi, dünya buhranından istifade ederek, bize külâh giydirmeye cesaret edemeyecektir. Yalnız, bizim de bu arada unutmamamız lâzım gelen bazı şeyler var: Düşünelim ki, harb dışında kalan memleketler bile, şimdiden değil şeker, kahveyi, hatta tuzu biberi vesikaya bindirdiler.

Almanyada, çocuklara gıda yerine bir takım kimyevî haplar yutturmamak için, harıl harıl tecrübeler yapılıyor.

Bizim başkalarına nazaran, ne müreffeh, ne rahat, ne bolbolamat vaziyette bulunduğumuzu gözönüne getirerek hususi maksadlarla aramızda dolatırılan dedikodu yılanlarının zehirlerine şuur ve mantığımızı yem diye uzatmıyalım!

SALÂHADDİN GÜNGÖR

Çakı ile yaralamış

Kadıköyünde Moda caddesinde 32 numarada oturan Hasan Yıldırım, Beyoğlu Bayram sokağında oturan arkadaşı Ali Süruriyi bir münakaşa esnasında çakı ile kolundan yaralamıştır. Hasan Yıldırım yakalanmış, Ali Süruri tedavi altına alınmıştır.

Kaynar su ile haşlandı

Kabataş Taşmerdiven sokağı 1 numarada oturan Naci kızı üç yaşında Yüz - bek, odada oynarken, mangal üstünde bulunan kaynar su koğasına eteği takılmış ve kaynar su üzerine dökülerek muhtelif yerlerinden yanmasına sebebiyet vermiştir. Kazayı müteakib yavrucağ Şişli Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

Hayvanları Koruma Cemiyetinin dünkü içtimalı

Türkiye Hayvanları Koruma Cemiyeti dün aylık içtimalını yapmış ve şubat ayı zarfında yapılan faaliyete kesbi ittîlâ etmiştir. Sokaklarda başıboş gezen köpeklerin fennî bir surette ve acı duymadan öldürülmesi hakkında İstanbul Belediyesi Temizlik İşlerinden gelen cevap okunmuş ve Kadıköyünde Modada denizden çıkan emtianın nakli sırasında pek zahmetli bir vaziyette bırakılan hayvanların vaziyeti görüşülmüştür. Aynı surette Ayaspaşa yokuşuna çıkan hayvan ve arabalara haddinden fazla yük yüklenmesinin önüne geçilmesinin kaymakamlıktan ricası kararlaştırılmıştır.

Bundan sonra Anadolu zelzele ve seylâb mıntakasına gönderilmiş olan müfettişlerden alınan raporlar okunmuştur. Karacabey mıntakasına giden müfettiş Sadi Bursa vali muavini Karacabey ve Hara kaymakamlarile temas ederek müşkül bir vaziyette bulunan 17,855 hayvana yardım ederek yiyecek dağıttırmıştır.

Samsun mıntakasına giden Bekir ve Ramazan da o mıntaka hükûmet daireleriyle temas ederek Çarşamba, Erbea ve sair yerlerde 438 hayvana ilâc ve yiyecek tevzi etmiştir.

Müfettişlerden birinin son zelzele mıntakası olan Kayseriye azimeti kararlaştırılmıştır. Bu müfettiş Kayseri, Sivas, Tokad ve Erzincan mıntakalarına giderek orada sahibleri fakir düşmüş veya sarsıntıdan yaralanmış hayvanlara yardım işine teşebbüs edecektir.